

VRABKO, M. a kolektív ***Právo v energetike***

Bratislava: Wolters Kluwer SR, s. r. o., 2023, 212 s. ISBN 978-805710619-7

<https://doi.org/10.62874/afi.2024.1.08>

Učebnica *Právo v energetike* poskytuje komplexný pohľad na reguláciu v jednej z najdôležitejších hospodárskych oblastí štátu. Je to zároveň jedna z oblastí, ktorá najviac ovplyvňuje život bežného človeka. Ľudia si to často uvedomia až v momente, keď zostanú bez elektriny či tepla, prípadne keď za energie treba platiť. Za komfortom nepretržitej dodávky energií sa však skrýva množstvo subjektov a vzťahov medzi nimi. Štát túto oblasť reguluje najmä z toho dôvodu, aby táto oblasť mohla fungovať bez toho, aby sme ju zásadným spôsobom vnímali.

V prvej kapitole si autori dali za úlohu vysvetliť čitateľovi fungovanie elektrizačnej sústavy, plynárenskej siete a centrálného zásobovania teplom. K úplnému pochopeniu vzťahov v energetike je nepochybne potrebné poznať technickú stránku vecí. Vedieť pochopiť, že v sústavách musí fungovať istá rovnováha, či to je napäťová rovnováha pri elektrine, alebo tlaková rovnováha sústavy pri plyne či teple. Iba cez pochopenie uvedených veličín je možné pochopiť pojmy ako odchýlka, či straty v sústave a porozumieť úlohe subjektov ako SEPS či OKTE. Rovnako tiež odôvodniť povinnosť odberateľov finančne sa spolupodieľať pri zabezpečení tejto rovnováhy. Čitateľovi pre lepšie pochopenie rozhodne pomôžu grafické znázornenia, ktoré učebnica ponúka. Vysvetľovanie fyzikálnych veličín a prezentácia vzorcov, ktoré sú možno na prvý pohľad náročné z pohľadu priemerne zdatného čitateľa, kompenzujú vhodne sformulované kontrolné otázky, ktoré smerujú čitateľa k podstate vecí.

Zaradením kapitoly „Význam energetiky pre hospodárstvo“ ako druhej kapitoly autori vhodne zdôrazňujú potrebu zásahov verejnej správy do vzťahov v energetike a význam regulácie v tejto oblasti. Uvádžajú krátky historický exkurz do vývoja priemyslu a zdôrazňujú aktuálne výzvy, s ktorými sa sektor stretáva. Takými to výzvami sú napríklad znižovanie emisií a hospodárskej náročnosti. Veľmi správne

autori uvádzajú pôvody deregulácie resp. liberalizácie trhu s energiami, čo umožňuje čitateľovi lepšie pochopiť isté princípy fungovania, ako je napríklad rozdelenie trhu na distribúciu a dodávku. V tejto kapitole by bolo možno vhodné aj bližšie vysvetlenie pojmu decentralizácia, ktorá je nepochybne súvisiacim pojmom a súčasťou posledného balíka predpisov EÚ v tomto sektore.

Tretia kapitola je prínosná najmä pre pochopenie koreňov spoločného postupu členských štátov v oblasti energetiky. Na tomto mieste treba vyzdvihnúť uvedenie rozhodnutia ESD vo veci Costa vs. ENEL, ktoré sa stalo kľúčové pre určenie vzťahu európskych a národných noriem, čo zaiste pomôže zvýšiť atraktivitu a dôležitosť energetického sektora. Na tretiu kapitolu vhodne nadväzuje kapitola o prameňoch práva, ako obligatórnej súčasti každej publikácie, ktorá ma za ambíciu poskytnúť ucelený pohľad na istú oblasť regulácie.

Piatu kapitolu, ktorá pojednáva o vzťahu práva v energetike k vybraným odvetviam práva či právnym oblastiam, možno považovať za jednu z kľúčových. Energetika má výrazný presah do ďalších oblastí spoločenských vzťahov, verejného aj súkromného práva. Je celkom nepochybne dôležité tento presah vysvetliť pre pochopenie širšieho kontextu. Právo v energetike sa stalo jednou zo špecializácií mnohých advokátskych kancelárií a pojmy ako teplárenské nevoľníctvo, podpora obnoviteľných zdrojov energie, či problematika zákonných vecných bremien sa stali dennou náplňou práce mnohých advokátov či interných právnikov v energetických spoločnostiach.

Šiesta kapitola, ktorá sa venuje osobitostiam podnikania v energetike, je rozsahovo krátka. Vzhľadom na to, že učebnica kopíruje okruhy rozoberaných tém na seminároch, nebolo ju možné zaradiť pod kapitolu venujúcu sa vecnej regulácii ako jednej z kompetencií Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý rozhoduje o udelení povolení na podnikania v energetike.

Ďalšou z kľúčových oblastí práva v energetike sú jej subjekty. Siedma kapitola je obsahovo vyvážená a cez aplikáciu teoretických princípov fungovania verejnej správy čitateľovi vysvetľuje kompetencie rôznych vykonávateľov štátnej správy, vstupujúcich do energetiky ako aj existenciu ostatných subjektov ako adresátov rozhodnutí verejnej správy. Táto kapitola má ešte priestor popri odkazoch na príslušné normy aj na vysvetlenie vymenovaných účastníkov trhu s elektrinou, resp. plynom a teplom a na uvedenie zásadných vzťahov medzi nimi.

Ôsma kapitola bližšie predstavuje Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, jeho kompetencie a princípy fungovania, ktorý je absolútne

bazálnym subjektom pre transparentné, jasné a nediskriminačné fungovania trhu s energiami. Vyznačuje sa značnou mierou monopolizácie, resp. obmedzenia konkurencie. Z pohľadu študenta by možno bolo zaujímavé v budúcnosti učebnicu doplniť o vysvetlenie pojmu „sieťové odvetvia“, medzi ktoré sa radí okrem elektrárenskva, plynárenskva a teplárenskva aj vodné hospodárstvo, prípadne venovať sa základným princípom a rozdielom vecnej regulácie (vydávanie povolení) a spôsobov cenovej regulácie (vydávanie cenových rozhodnutí), ktoré sú ťažiskovou kompetenciou úradu.

Ďalšie tri kapitoly v poradí sú venované špecifickým otázkam práva v energetike a to je ochrana odberateľa, IPCEI projekty a ochrana osobných údajov. Nepochybne sa jedná o ucelené oblasti, ktoré svojim obsahom majú potenciál sektorovej špecializácie a ich vznik je spojený s našim členstvom v EÚ. Posledná kapitola sa venuje digitalizácii ako jednej z troch oblastí evolúcie v energetike nazývanej aj 3D – digitalizácia, dekarbonizácia a decentralizácia. Tieto oblasti sú nepochybný trend v energetike a dopyt študentov po znalostiach v tejto oblasti sa bude len zvyšovať.

Mgr. Kristína Slámková¹

---

¹ Mgr. Kristína Slámková, Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Katedra správneho a environmentálneho práva, email: kristina.slamkova@flaw.uniba.sk